

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Til Folketingets udvalg for videregående uddannelser og forskning

SAGSNOTAT

Vedr.: Information om de forventede konsekvenser på Københavns Universitet af de bebudede besparelser på uddannelses- og forskningsområdet.

Sagsbehandler: Steen Ulrich og Jacob Sølling

Til udvalgets orientering fremsendes information om de forventede konsekvenser på Københavns Universitet af de bebudede besparelser på uddannelses- og forskningsområdet.

Opsummering

Regeringens forslag til finanslov (FFL) indeholder en fremskrivning af de forventede bevillinger og besparelser på uddannelses- og forskningsområdet frem til 2019. Der er bebudet et årligt omprioriteringsbidrag på 2 %, dvs. ca. 8 % i 2019, og en beskæring af forskningsreserven på 1,4 mia. kr. årligt samt en målrettet besparelse på KU's bevilling på 70 mio. kr. årligt.

På kort form viser KU's foreløbige beregninger og vurderinger, at en gennemførelse af FFL vil betyde følgende ændringer i KU's samlede økonomi fra og med 2019:

- 230 mio. kroners nedgang i finansieringen af uddannelserne, øvrige formål og forskning.
- 70 mio. kroners nedgang i KU's grundbevilling til betaling af husleje.

De nævnte tal – dvs. de 300 mio. kr. – er med sikkerhed en nedgang i bevillingerne, såfremt finansloven vedtages, som foreslået af regeringen. Dertil kommer 200 mio. kr. til forskning, som er mere usikkert, idet det drejer sig om midler, der bevilges via de statslige fonde. De 200 mio. kr. er et skøn, baseret på KU's succesrate i dag i de statslige fonde. Tallet kan med

6. OKTOBER 2015

REKTORSEKRETARIATET

NØRREGADE 10
POSTBOKS 2177
1017 KØBENHAVN K

TLF 35322612
DIR 35 32 26 30
MOB 28 75 26 30

jacs@adm.ku.dk
www.ku.dk

REF: JACS

andre ord ende med at blive større eller mindre end det angivne.

SIDE 2 AF 5

Nedgangen indfases over de fire år, men får allerede fra 2016 effekt på KU med et trecifret millionbeløb. Det vil derfor være rettidig omhu, at der fra starten udarbejdes en samlet plan for tilpasningerne over de fire år, så der planlægges frem mod det permanent lavere budget fra og med 2019, når besparelserne er fuldt indfasede.

Målrettet KU-besparelse på 70 mio. kr., der bryder med fast bevillingspraksis og hidtidige forudsætninger

Københavns Universitet har konstateret, at der på det fremsatte finanslovsforslag for 2016 er foretaget en selektiv besparelse, der alene rammer Københavns Universitet og er i modstrid med hidtidige finanslove og aktstykker – og så vidt det er KU bekendt også med fast bevillingspraksis.

Ved indførelsen af Statens huslejeordning (SEA-ordningen) på universitetsområdet i 2001, blev bevillingen til universiteternes udgifter justeret, således at huslejeordningen blev økonomisk neutral for universiteterne. Disse bevillinger var og er knyttet til konkrete byggesager på universiteterne. Gennem årene har bevillingerne været opført synligt på de årlige finanslove indtil byggesagerne blev afsluttede – hvorefter midlerne blev overført til de respektive universiteters basisbevillinger. De tidsmæssigt to sidste byggesager i universitetssektoren er færdiggørelsen af byggerierne på Amager, KUA II og KUA III. Og her lå derfor fortsat en bevilling til KU på lige knap 70 mio. kr. - som følge af de forudsætninger der går tilbage til SEA-ordningens indførelse og senest af aktstykke 98 fra juni 2012.

Med FFL 2016 sløjfes de igennem mange år forudsatte bevillinger til KU – og der brydes med fast bevillingspraksis og med de forudsætninger, som byggerierne er igangsat på.

KU finder det betænkeligt, at en grundlæggende forudsætning for SEA-ordningen og for opførelsen af de konkrete byggerier brydes lang tid efter godkendelse og i dette tilfælde også igangsætning af byggerierne, hvorved KU fortsat er forpligtet på udgiften, men altså har fået fjernet finansieringen. Det vil i betragtelig grad true ikke blot KU's men alle uddannelsesinstitutioners mulighed for at foretage valid økonomisk planlægning, såfremt man ikke kan regne med, at et aktstykke af denne karakter står ved magt.

Håndtering af ny budgetsituation allerede påbegyndt

Ledelsen på KU har på baggrund af FFL og den ramme, der allerede nu kendes for de kommende finanslovsforhandlinger, fastlagt rammen for den budgetproces og ledelsesmæssige håndtering, der (som altid) finder sted i

efteråret og som fører til vedtagelse af det kommende års budget på bestyrelsesmødet i december.

SIDE 3 AF 5

Rammen er:

- Kerneydelserne friholdes så vidt muligt – men der forventes besparelser over hele linjen
- Der udarbejdes en plan for, hvordan besparelserne kan foregå - og den drøftes i ledelsen, i samarbejdsudvalg mv. i løbet af efteråret og frem mod budgetvedtagelse af bestyrelsen i december.
- Alle udgifter gennemgås kritisk, ligesom KU også aktivt arbejder på at finde nye muligheder for at forøge indtægterne andre steder.
- Som en første foranstaltning er der pr. 5. oktober 2015 indført *et kvalificeret ansættelsesstop*, der betyder en stram styring og markant færre opslag af nye stillinger i den kommende tid og indtil der foreligger en samlet plan for besparelserne.
- KU arbejder videre med input til, hvordan man politisk side kan afbureaukratisere mest muligt i reglerne for uddannelsessektoren

Nedenfor er vedlagt hhv. pressemeddelelse fra KU af 29. september om de forventede konsekvenser på KU samt pressemeddelelse fra 1. september – da omprioriteringsbidraget på 2 % på uddannelsesbevillingerne i første omgang blev meldt ud – hvor KU foreslår, at der politisk samtidig sættes ind med en afbureaukratiseringsplan.

29. september 2015

Finanslov: Universitetet skal spare markant

NEDSKÆRING

Regeringens udspil til finanslov for 2016 medfører store besparelser på Københavns Universitet. Universitetet står til at miste op mod 300 millioner kroner til næste år til forskning og uddannelse. Regeringen løber også fra en regning for universitetets nye byggeri på Amager.

Det udkast til finanslov, regeringen har præsenteret i dag, vil medføre store besparelser på København Universitet. Samlet set står universitetet til at miste op

mod 300 millioner kroner til næste år. Det vil tage nogle år, før universitetet mærker den fulde effekt, men besparelsen svarer til ca. 5 procent af universitetets omsætning i 2018. Det skyldes, at regeringen har reduceret den såkaldte forskningsreserve med 1,4 milliarder og samtidig lægger op til besparelser på uddannelse.

Det bliver ikke en nem opgave at få økonomien i balance, konstaterer rektor Ralf Hemmingsen.

- Der er lagt op til store besparelser. Og vi er meget overrasket over, at regeringen vil løbe fra en regning til huslejen på universitetsbygningen på Amager. Vi vil i videst muligt omfang forsøge at friholde kerneaktiviteter som f.eks. forskning og studiemiljøet, men omfanget af de udmeldte besparelser betyder, at vi ikke kan undgå at skulle spare over hele linjen, siger Ralf Hemmingsen.

Besparelsen består frem mod 2019 af flere elementer:

- o Universitetet skal spare 2 pct. på uddannelserne hvert år fremover. Det løber op til 8 pct. i 2019. Det svarer til 40 millioner om året, 160 millioner i 2019. Staten har allerede sparet 2 pct. om året på bevillingerne til uddannelse i en årrække.

- o Regeringens reduktion i den såkaldte forskningsreserve betyder, at forskningsrådene og Innovationsfonden vil få færre penge at dele ud af. Det kan for Københavns Universitet betyde, at universitetet hvert år går glip af omkring 250 millioner kr. i nye tilsagn om bevillinger til forskningsprojekter.

Dertil kommer, at Københavns Universitet er ramt af en ekstraordinært og noget overraskende besparelse. Regeringen vil således fjerne en pulje til betaling af husleje, der var afsat til at forskere og studerende kan bo i det nye KUA3 byggeri på Amager. KU mister dermed med et slag 40 procent af pengene til huslejen, svarende til 70 millioner kr. om året fra 2017.

Fjern detailstyringen

Universitetets bestyrelse skal senere på året beslutte, hvordan besparelserne skal udmøntes. Ralf Hemmingsen går i rette med de politikere der siger, at der "bare" kan skæres på administration.

- Meget af den administration universiteterne har, er skabt af statens regler.

Københavns Universitet har derfor på det seneste foreslået regeringen at fjerne detailstyring af universiteterne, som skaber bureaukratiske vilkår for forskere og studerende. Universitetet har foreslået fem konkrete tiltag til afbureaukratisering men afventer stadig en opfølgning fra regeringen.

01. september 2015

Rektorat efterlyser plan for afbureaukratisering

EFTERSYN

Regeringen mener, at milliardbesparelser kan findes ved at gå uddannelserne "efter i sømmene". Rektor på Københavns Universitet foreslår nu, at besparelserne modsvares af en hurtig afbureaukratiseringsplan. Det er nemlig statens regler og kontrol, der er skyld i mange udgifter.

Ledelsen på Københavns Universitet opfordrer nu regeringen til at spille ud med en plan for afbureaukratisering af universiteterne. Det sker efter, at regeringen i weekenden bebudede en spareplan, der vil fjerne 3,3 milliarder fra de videregående uddannelser. Regeringen begrundede planen i, at der er gode muligheder for at administrere mere enkelt på området.

- Besparelsen er meget stor og kommer oven i de grønthøster-besparelser, der er på uddannelse i forvejen. Hvis vi skal fastholde forskningens og uddannelsernes kvalitet, er det afgørende, at staten løsner sin bureaukratiske detaljstyring af universiteterne. Vi opfordrer uddannelsesminister Esben Lunde Larsen til hurtigst muligt at indkalde universiteterne til drøftelser af, hvordan vi kan lette de stadig større administrative byrder. Vi er langt over grænsen for reguleringer, analyser og afrapporteringer, fastslår rektor Ralf Hemmingsen.

Han foreslår en 5-punktsplan, der her og nu kan lette de administrative byrder (se nedenfor). Den indeholder bl.a. forslag om at fjerne mange af de obligatoriske puljer, regler og tilsyn som er forbundet med omfattende kontrol og undersøgelser af universiteterne.

Mindre kontrol kan finansiere besparelser

For Københavns Universitet vil de nye besparelser på uddannelse løbe op i et trecifret millionbeløb over fire år. De kommer oven i den "grønthøster" der i forvejen barberer 2 pct. af bevillingerne til uddannelser hvert år. Nogle af midlerne er ført tilbage til universiteterne som den såkaldte færdiggørelsesbonus. Men selv når man tager højde for det, er uddannelsesstøtten pr. studerende allerede faldet med 10 procent i værdi fra 2010 til 2016.

- Det er lidt lige som gæsten, der ikke vil betale restauranten efter, han har spist måltidet. Politikerne har efterspurgt øget optag på universiteterne, mere kontrol og høj kvalitet i uddannelserne til en stadig lavere pris. Nu vil de have, at regningen skal være endnu billigere. Hvis vi skal undgå, at det rammer uddannelserne hårdt, må politikerne vise mere tillid og fjerne nogle af statens regler og kontrolkrav, siger Ralf Hemmingsen.

Københavns Universitet har de senere år sparet mange penge på effektivisering. Det udnytter bygningerne bedre med færre kvadratmeter per ansat og studerende. Og det har gennemført administrative besparelser bl.a. i forbindelse med fusionen med KVL og Det Farmaceutiske Universitet (i alt 144 mio. kr.). Ligesom den tidligere minister Charlotte Sahl Madsen også pålagde universiteterne at spare på administrationen, det beløb sig på Københavns Universitet til 81 mio. kroner.

Rektoratets forslag til hurtig afbureaukratisering på universiteterne.

1.Fjern de omfattende evalueringer af universiteterne.

Der er i dag hele to institutioner, der tjekker kvaliteten af uddannelserne. Uddannelserne bliver både evalueret og akkrediteret. De omfattende evalueringer af universiteterne fjernes.

2.Fjern nummerering af statens stillinger.

Afskaf de bureaukratiske stillingsnumre, der gør, at universiteterne ikke kan bestemme hvilke stillinger, de slår op

3.Afskaf de studerendes tvangstilmelding til kurser og tvangsmerit.

Der skal løsnes op for studiefremdriftsreformen, så universiteterne selv bestemmer aktivitetskravene til studerende.

4.Forenkl finansiering af uddannelserne.

Den såkaldte færdiggørelsesbonus bør fjernes og midlerne i stedet indgå i den almindelige uddannelsesbevilling. Studiefremdriftsreformen gør bonusordningerne overflødige.

5.Giv selveje til universiteterne.

De universiteter, der ønsker det, skal snarest tilbydes at overtage egne bygninger til en fair pris. Der er i dag meget dobbeltadministration, hvor staten er et fordyrende led.

Desuden bør bevillinger fra forskningsrådene forenkles. Universiteterne skal ikke ansøge om penge de allerede har fået. Pengene skal udbetales automatisk.